

Notitie

Aan: Rob van der Heijden
Reina Spier, Fred Ensel, Micha Gelber, Philip Staal, Henri Markens
Cc: Karin Dekker
Van: R. Israel
Datum: 13 juni 2004

Archief Philip Staal

Zonder uitzondering willen alle betrokkenen Maror tot een goed einde brengen – alleen verstaat de een iets anders onder “een goed einde” dan de ander.

Voor de een is het meer geld, voor de ander meer macht en voor een derde is het zorgvuldig toezicht. Niettemin is er wel bereidheid een compromis te sluiten om de gerezen problemen op te lossen.

Een compromis vergt geven en nemen: allen leveren iets in en allen ontvangen iets zonder dat het doel uit het oog wordt verloren. Een oplossing is een instrument dat het doel op een verantwoorde wijze bereikt.

De door Dr. Gerritsen, de secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën, op 4 juni jl. schriftelijk weergegeven “afspraken” doen geen recht aan het doel, de zorgvuldige en rechtmatige verdeling van onze Maror gelden. Bovendien zijn uitkeringskosten en derhalve belastinggelden in het geding, die tegenover parlement en samenleving te verantwoorden zijn. De “afspraken” behelzen onvoorwaardelijk zwichten van SMO en het Ministerie van Financiën voor de onbehoorlijke druk uitgeoefend door CJO en SPI, twee organisaties die pretenderen een monopolie te hebben op te treden namens hun respectievelijke gemeenschappen. Deze “oplossing” dient niet het Maror doel maar uitsluitend de –zeer begrijpelijke maar als belangrijkste drijfveer in dit verband verwerpelijke – wens naar rust op korte termijn waartegenover het risico van publieke onrust op lange termijn staat.

De vraag “eerder met reden genomen beslissingen te heroverwegen” refereert aan beslissingen van het SMO bestuur waarvan het ministerie kennis had, die de instemming hadden van het departement en waarvan de implicaties zullen worden verwerkt in de t.z.t. openbare verslaglegging van SMO en Ministerie.

Het pakket van de SG houdt o.a. in:

- Het ingetrokken mandaat wordt weer verleend nog voordat enige toets van door SCMI besloten uitkeringen heeft plaatsgevonden. Indien überhaupt het mandaat wordt hersteld dan is de juiste volgorde: eerst toetsen, dan weer mandateren.
- De beslissingen die SCMI/Kamer III zonder mandaat heeft genomen worden erkend en met terugwerkende kracht gelegitimeerd. Het toezichtmechanisme voorzien in dit pakket is inhoudsloos en bij een negatief oordeel van de SMO voert de Kamer de behandeling van een aanvraag slechts “opnieuw” uit. Het ligt voor de hand dat die nieuwe behandeling geen ander resultaat zal opleveren dan de eerste behandeling, zodat het oordeel van SMO niet feitelijk wordt verwerkt.

- De ontslagen uitvoeringsorganisatie krijgt geld voor werkzaamheden die noch in opdracht noch ten bate van SMO zijn verricht. Waakzaamheid is geboden in het licht van de recente perikelen rond “Kennisset” bij OC&W waarbij het Openbaar Ministerie tot vervolging van ambtenaren is overgegaan na aangifte van de secretaris-generaal van het betreffende departement. Voorts is het werk van de Algemene Rekenkamer openbaar.
- De enige “tegenprestatie” is dat de Kamer nu zogenaamd KPMG aanvaardt als uitvoerder. Uitvoerder waarvan? Een wassen neus, want al het werk voor de tweede ronde is reeds door SPI (de ontslagen uitvoerder) voor SCMI gedaan en na deze ronde houdt het toezicht – en dus Kamer III - op. Er is geen werk meer voor KPMG. Indien het pakket van Dr.Gerritsen onverhoopt wordt aangenomen dan is het redelijk in het geheel niet naar KPMG te gaan en SPI het werk te laten afmaken. Dit betekent wederom dat de organisatie die wegens ontbrekend vertrouwen door het bestuur SMO aan de kant is gezet zonder onderbreking en tot het einde voor de uitvoering verantwoordelijk wordt. KPMG is dan een schaamlap voor een onrechtmatige werkwijze.
- Chantage middels het achterhouden van dossiers die nodig zijn o.a. voor de behandeling van bezwaarprocedures is een onrechtmatige daad waarvan de bezwaarden en SMO de dupe dreigen te worden en die niet langs deze weg geregeld, laat staan beloond mag worden (zie ook bijgevoegde e-mail van A.Roet d.d. 27.5.04). De bezwaarden hebben potentieel een middel in handen, dat bij de rechter de wenkbrauwen doet fronsen.

Het onderwerp Elah hoort hier niet thuis. Indien het toch in dit kader wordt geplaatst ontstaat de indruk dat de SMO dit als drukmiddel heeft gebruikt, hetgeen onrechtmatig zou zijn geweest. Het was een puur formeel punt en is reeds opgelost. Betaling is achterwege gebleven omdat het ten onrechte in dit pakket bleek te zijn opgenomen.

Met het aanvaarden van dit maatschappelijk onverantwoorde, jegens individuele leden en organisaties van de Joodse gemeenschap onrechtvaardige en zelfs in sommige opzichten onrechtmatige pakket schiet het bestuur naar mijn stellige overtuiging niet alleen tekort in zijn toezichthoudende rol, doch tevens in zijn zwaarwegende historische opdracht, de afwikkeling van de Joodse tegoeden op een rechtvaardige, onbetwistbare en naar de samenleving volledig te verantwoorden wijze, af te ronden. De risico's voor het bestuur en de individuele bestuursleden zijn daarom niet te overzien. De vraag is of de betrokkenheid van het ministerie als verdedigingslinie van het bestuur SMO bestand zou hebben. Overwogen moet worden dat het bestuur zich niet zal kunnen beroepen op de omstandigheid dat het om een voorstel van de secretaris-generaal gaat. In rechte en maatschappelijk heeft het bestuur een eigen verantwoordelijkheid die niet kan worden ontlopen. Het lijkt raadzaam hierover juridisch advies in te winnen, tenzij een andere oplossing wordt bereikt.

Met dit pakket heeft het werk van SMO in relatie tot Kamer III achteraf gezien geen enkele toegevoegde waarde gehad. De conclusie is, dat SMO haar werk (behoudens voorzieningen voor bezwaar en beroep) op zeer korte termijn dient te beëindigen en de tweede ronde van beide Kamers aan de private stichtingen overlaat. Er is immers geen reden het toezicht op Kamer II zwaarder vorm en inhoud te geven dan op Kamer III.

NOTITIE

Aan : Bestuur SMO

CC : K. Dekker

Van : R. Israel

Datum : 16-07-2004

Betreft : SCMI

Informeel had ik u eerder bericht dat leden van het bestuur SCMI waren afgetreden of uit commissies getreden naar aanleiding van vragen betreffende de financiën van SCMI.

Thans - uitdrukkelijk in het kader van de voornemens van SMO c.q. MinFin om aan SCMI uitkeringsgelden over te dragen en uitvoeringskosten voor de periode na 1 maart 2004 te vergoeden - wil ik u ook formeel verwittigen dat in de laatste weken drie mutaties in het SCMI bestuur hebben plaatsgevonden.

1. Uri Kupferschmidt is uitgetreden uit het bestuur naar aanleiding van vraagtekens die hij zet bij de relatie tussen SCMI en SPI.
2. Shalom Pront en
3. Bernd Struck zijn uitgetreden uit de financiële commissie omdat zij geen inzage kregen in bepaalde financiële verhoudingen (met name tussen SCMI en SPI) en geen informatie over gerelateerde financiële transacties.

Het feit dat onafhankelijke leden van het SCMI bestuur meenden deze stap te moeten zetten omdat zij geen verantwoordelijkheid wilden dragen voor de financiële gang van zaken bij SCMI zal wellicht dienen te worden meegewogen in de beslissingen van SMO bestuur en departement betreffende het ter beschikking stellen van gelden aan SCMI.

Met groet,

Robby Israel